

סוכה של הקרבה

חגים

לדעת רבי עקיבא, הסוכות לא נועדו להזכיר לנו נס או מופת גדול שהתרחש מאת ה', אלא לזכר הסוכות בהם ישבו בני ישראל כשנדדו במדבר שנים ארוכות. דווקא רבי עקיבא, שנוהג ללמד זכות על ישראל בוחר להדגיש את מעלתם של ישראל, שצעדו אחרי ה' במדבר באמונה פשוטה ובמסירות נפש.

מחיר ההקרבה עבור העם היהודי

היה זה בחג הסוכות תשל"ד, ימים ספורים לאחר פרוץ מלחמת יום-הכיפורים. גולדה מאיר, ראש-הממשלה דאז, החליטה לבקר את החיילים ברמת הגולן. היא פגשה אותם לאחר קרב מר, שבו טנקים ישראלים הצליחו לבלום התקפה סורית קשה.

גולדה מאיר הגיעה לרמת הגולן בטיסה, וקיבלה הסבר מפורט על הקרב ומהלכיו. ואז היא זיהתה קבוצה של חיילים דתיים עומדים בתוך סוכה ניידת ומתפללים שחרית כשטליתות על כתפיהם ולולבים בידיהם. גולדה אמרה: "אני רוצה לגשת ולשוחח איתם". היא התקרבה אליהם, אך הללו היו שקועים בתפילה ולא שמו לב לבואה.

כשסיימו להתפלל פנתה אליהם בברכת 'חג שמח'. הם הסתובבו וגילו את ראש הממשלה מולם. החיילים היו אנשי מילואים שגויסו הישר מבית

הכנסת ביום-הכיפורים ומאז לא ראו את משפחותיהם. היא התעניינה בשלומם וביקשה לדעת מה מעשיהם בחיים האזרחיים.

ואז היא פנתה אליהם ואמרה: "יש למישהו שאלה לשאול אותי?".

שקט השתרר בקהל. ואז קם חייל צעיר ואמר: "אני רוצה לשאול משהו. אבי נהרג במלחמת השחרור, וניצחנו. דודי נפל במלחמת סיני וניצחנו. אחי נהרג במלחמת ששת הימים, וניצחנו. בשבוע שעבר איבדתי את חברי הטוב פה בקרב. אין לי ספק שבסוף ננצח. אבל האם כל הקרבנות הללו שווים אם לא נוכל לחיות כאן בשלום?".

גולדה שתקה כמה רגעים, ואז פנתה לאותו חייל ואמרה: "אני בוכה ומתאבלת על האבדות הללו, ועל משכבי בלילות אני חושבת על כל אלו ובני משפחותיהם. ואני חייבת לומר לך בכנות, שאם ההקרבה הזו הייתה רק בשבילנו ועבורנו [?] ייתכן ואתה צודק. אבל אם הקרבנות שלנו הם עבור העם היהודי כולו, אזי אני מאמינה בכל ליבי שכל מחיר כדאי".

היא הוסיפה וסיפרה שבשנת 1948, כשהוקמה המדינה, היא מונתה כשגרירה הראשונה של ישראל בברית [?] המועצות, לפני שנותקו היחסים עמה. באותה עת שלט במדינה הרודן סטלין ימ"ש. כל פעילות דתית הייתה אסורה בתכלית. מי שנתפס מוהל, שוחט או מלמד יהדות בצורה כלשהי, נשלח לסיביר במקרה הטוב, או נורה למוות.

יהודים היו מניחים תפילין מתחת לשמיכה כדי שילדיהם שלהם לא יראו אותם עושים פעילות דתית ובמקרה יפלטו מילה מיותרת בבית-הספר. וכחלק מאותה מדיניות, ליהודים ברוסיה היה אסור איסור מוחלט ליצור שום קשר עם אנשי השגרירות הישראלית.

גולדה מאיר הגיעה למוסקבה בחודש תשרי. בחגים הלכו אנשי השגרירות להתפלל בבית-הכנסת הגדול במוסקבה. בפעם הראשונה שהגיעו היה קהל קטן, כי ביקורם לא היה ידוע לאיש. אולם הפעם הבאה הייתה בשמחת תורה, ועשרות אלפי יהודים גדשו את הרחובות. אימהות עם תינוקות

בידיהם, זקנים וצעירים, ואפילו חיילים עם מדי הצבא האדום [?] כולם הגיעו לשם, למרות הסיכונים והאיומים של הממשלה. היהודים באו להביע את אהדתם ואהבתם לארץ ישראל.

גולדה מאיר נכנסה לתוך בית-הכנסת, ואנשים פשוט רצו לגעת בה, לומר לה "שלום עליכם"; "גוט יום טוב". והיא השיבה להם באידיש: "אדיינק אייך פאר בלייבן אידן". זה היה מפגן אהבה אדיר. היא סיימה ואמרה שרק אז הבינה שמה שקורה בארץ ישראל משפיע על כל העם היהודי.

מה הסוכות מזכירות לנו?

חג הסוכות נקרא כך על שם המצווה העיקרית של החג, שהיא הסוכה. התורה מצווה אותנו: "בסוכות תשבו שבעת ימים [?] למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים" (אמור כ"ג, מ"ב). הגמרא במסכת סוכה מביאה מחלוקת תנאים, לזכר מה אנו יושבים בסוכה: "דתניא, בסוכות הושבתי את בני ישראל, ענני כבוד היו [?] דברי רבי אליעזר. רבי עקיבא אומר: סוכות ממש עשו להם" (סוכות יא, א).

לדעת רבי אליעזר, אנו זוכרים את הנס של ענני הכבוד. כשעם ישראל נדד במדבר, ענני הכבוד שימשו להם למורי דרך לדעת לאן הם אמורים ללכת. בנוסף לכך, העננים היו מערכת החימום והקירור של העם. כידוע, במדבר השמש קופחת על הראש וחם מאוד, ובלילה נעשה קר מאוד. ענני הכבוד היו אלו שהגנו על עם ישראל במשך 40 שנה במדבר.

בחג הסוכות אנו זוכרים, אפוא, את הנס הגדול שהקב"ה הגן עלינו עם ענני הכבוד, ולכן אנו יושבים בסוכה. ואילו לדעת רבי עקיבא, שעם ישראל בנו לעצמם סוכות ממש, נשאלת השאלה מה אנו זוכרים בדיוק בחג הסוכות? הלא אין כאן שום נס! כל חג הוא זכר לנס כלשהו. פסח זכר לנס יציאת מצרים, בשבועות זוכרים את מתן תורה, אך סוכות הוא זכר לסוכות ממש, ולא לנס כלשהו!

הרבי מביא בשיחת פרשת וישלח תשל"א שהגמרא (סנהדרין ק"י, ב)

אומרת, שרבי עקיבא היה 'חסיד', והיה "מהדר בזכותן של ישראל". בכל פעם שיכול היה למצוא איזה לימוד זכות על יהודים, הוא היה מפגין זאת. הרבי מוסיף ואומר, שרבי עקיבא היה מוכן אפילו לעזוב את ארץ ישראל, ללכת לכרכי היום, וכל זה כדי למצוא לימוד זכות על עם ישראל (שיחות קודש תשל"א, א, עמ' 243 באריכות) (ללמדך ☞ מיהו חסיד? זה שמלמד זכות על יהודי אחר).

ואולי יש לומר, שלכן רבי עקיבא הוא זה שאומר שהסוכות מזכירות את הסוכות שבני ישראל בנו במדבר. הוא מבקש להדגיש בדבריו, שחג הסוכות בא לזכור ולהזכיר את גדלותו של עם ישראל, שהלכו במדבר ארבעים שנה, ולמרות שחיו בסוכות פשוטות ☞ הם לא התייאשו ולא איבדו את האמונה בצדקת הדרך. וכדברי הנביא ירמיהו: "זכרתי לך חסד נעוריך ☞ לכתך אחרי במדבר (ב, ב).

רבי עקיבא מחדש, שחג הסוכות מטרתו היא להדגיש את מעלתם וזכותם של ישראל, להזכיר לקב"ה את המסירות-נפש של בני ישראל ביציאתם ממצרים, ובכך ללמד זכות על עם ישראל.

גם כשמספרים על מסירות נפשם של יהודים במלחמת יום הכיפורים על הגנת העם והארץ, מלמדים בכך זכות על ישראל.

תּרְקוּד לַמַּעַן הַעֲתִיד

ההוראה עבורנו היא ברורה: קורה לעיתים שאדם אומר לעצמו: אני לא רואה חשיבות במצווה מסוימת. לדוגמה, השנה אינני מעוניין לבנות סוכה. בשנים עברו בניתי סוכה עבור הילדים, ואילו כעת הם גדלו ולא אטרח לבנות סוכה עבורי ועבור אשתי. די לי בסוכת בית הכנסת.

התשובה על כך היא, שכל מצווה שאדם עושה, הרי נוסף על ההשפעה שיש למצווה עליו עצמו, היא משפיעה גם על כלל עם ישראל.

אם אדם שבנה סוכה בכל שנה יימנע לפתע מלבנות סוכה, אזי השכן

היהודי שלו יאמר לעצמו: "אם הוא, ה'דתי', שבכל שנה בנה סוכה, ויתר על כך ? יכול אני להרשות לעצמי שלא לחגוג כלל את חג הסוכות".

עלינו לזכור שאיננו חיים על הירח, אלא לכל פעולה שאנו עושים, לטוב או למוטב, יש השפעה על אחרים.

חג שמחת תורה קרב ובא, וגם כאן מופיעים תירוצים דומים. פעם הוא בא להקפות בשביל הילדים, אבל הם גדלו ולא מתחשק לו לרקוד. זה לא בשבילו. על כל אחד לזכור שהוא לא בא לרקוד בשביל עצמו. נכון שהוא רקד כבר מספיק והילדים שלו גדלו, אבל בקהילה שלך ישנם עוד ילדים יהודיים, ומי ירקוד איתם אם לא אתה? כשאתה היית ילד מישהו נשא אותך על כתפיו, והיום אתה תישא על כתפיד ילד יהודי.

נכון, הוא לא הבן שלך ולא הנכד שלך, אבל הוא ילד יהודי שאתה יכול לצרוב בנשמתו את שמחת חג שמחת תורה!